

**แนวทางการบริหารจัดการมูลฝอยและจัดเก็บค่าธรรมเนียมขยะตามกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม
และยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๗
สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**

การดำเนินงานขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมการจัดการขยะในครัวเรือนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ก่อนนำส่งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำจัด โดยส่งเสริมให้ครัวเรือนมีการคัดแยกขยะ ๕ ประเภท ตามที่กฎกระทรวงฯกำหนด กรณีขยะที่รวบรวมส่งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำจัด ต้องบรรจุในภาชนะรองรับมูลฝอยให้เหมาะสมทั้งกรณีที่ใช้ถุงบรรจุมูลฝอยและภาชนะที่ไม่ใช่ถุง และนำไปวางไว้จุดเก็บรวบรวมมูลฝอย (Drop Off) ในหมู่บ้านและชุมชน และปฏิบัติตามคำแนะนำในการคัดแยกมูลฝอยแบบแยกประเภทสำหรับประชาชน

ในการเสริมประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะในพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำแนวทางการบริหารจัดการมูลฝอยและการจัดเก็บค่าธรรมเนียมจำนวน ๔ แนวทาง ต่อไปนี้ ไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการคัดแยกขยะในครัวเรือนและลดค่าธรรมเนียมการจัดการขยะในครัวเรือน โดยสามารถนำแนวทางไปใช้ได้มากกว่า ๑ แนวทาง ให้เหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่น รายละเอียดดังนี้

แนวทางที่ ๑ การคิดค่าธรรมเนียมตามลักษณะการดำเนินการคัดแยกและทิ้งขยะ ควรมีแนวทางดังนี้

๑. การออกข้อกำหนดของท้องถิ่นในการบริหารจัดการขยะและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการเก็บขน และกำจัดมูลฝอยให้มีความสอดคล้องกับกฎกระทรวงฯ โดยให้ครอบคลุมทุกแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย
๒. กำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการขยะมูลฝอยระดับชุมชน ซึ่งมีโครงสร้าง บทบาทหน้าที่ต่างๆ ในการบริหารจัดการขยะในชุมชนชัดเจน เพื่อบริหารการดำเนินงานและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กำหนดให้มีการจ่ายค่าตอบแทนให้บุคลากรที่รับผิดชอบในการเก็บ ขน และกำจัดขยะมูลฝอย เป็นต้น
๓. กำหนดกลุ่มในการจัดเก็บค่าธรรมเนียม โดยแบ่งกลุ่มในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมแปรผันตามความสามารถในการแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือน ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถพิจารณาดำเนินการได้ ๔ กรณี สรุปได้ดังนี้

กรณี	ค่าธรรมเนียม (เดือน/ครั้ง)	การจัดการขยะ		ความถี่การเก็บขน
		อินทรีย์	ทั่วไป/อื่นๆ	
๑	ขั้นต่ำ ๔๐ บาท	จัดการเอง	นำส่งเอง	ตามที่ อบท.กำหนด
๒	สูงกว่ากรณีที่ ๑ แต่ไม่เกินตามที่กฎกระทรวงกำหนด	จัดการเอง	ตัวแทน	๑ ครั้ง/สัปดาห์
๓	สูงกว่ากรณีที่ ๒ แต่ไม่เกินตามที่กฎกระทรวงกำหนด	ตัวแทน	นำส่งเอง	วันเว้นวัน
๔	สูงกว่ากรณีที่ ๓ แต่ไม่เกินตามที่กฎกระทรวงกำหนด	ตัวแทน	ตัวแทน	ขยะอินทรีย์: วันเว้นวัน ขยะทั่วไป/อื่นๆ : ๑ ครั้ง/สัปดาห์

แนวทางที่ ๒ การคิดค่าธรรมเนียมตามกลุ่มประเภทของแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย ควรมีแนวทางดังนี้

กำหนดให้มีข้อกำหนดของท้องถิ่นในการเก็บค่าธรรมเนียมในการเก็บและกำจัดมูลฝอย โดยการแบ่งกลุ่มหรือเงื่อนไขในการเก็บค่าธรรมเนียม และระบบการบริหารจัดการ การติดตามตรวจสอบ ตามแนวทางดังนี้

๑. กำหนดค่าธรรมเนียมตามประเภทแหล่งกำเนิด เช่น ครั้วเรือน ร้านอาหาร ตลาด สถานประกอบการ เป็นต้น โดยค่าธรรมเนียมสอดคล้องตามที่กฎกระทรวงฯ กำหนด

๒. การกำหนดค่าธรรมเนียมสำหรับครั้วเรือน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถพิจารณาการกำหนดเงื่อนไขในการลดอัตราค่าธรรมเนียมเก็บขนและกำจัดได้ ๒ กลุ่ม ได้แก่ ครั้วเรือนที่ไม่คัดแยกขยะและครั้วเรือนที่แยกขยะ ตามประเภทขยะโดยครั้วเรือนที่ไม่คัดแยกขยะ จะเก็บค่าธรรมเนียมอัตราสูงสุดสำหรับครั้วเรือนที่แยกขยะจะเก็บอัตราค่าธรรมเนียมขั้นต่ำตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๓. กำหนดให้มีระบบการตรวจสอบ เช่น การลงทะเบียนผ่านแอปพลิเคชัน ระบบออนไลน์ หรือระบบอื่น ๆ ตามความเหมาะสม เพื่อใช้สำหรับการติดตาม ตรวจสอบเพื่อลดหย่อนค่าธรรมเนียมเก็บขน และกำจัดขยะ รวมทั้งกำหนดให้มีเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบลงไปตรวจสอบเพื่อยืนยันว่าครั้วเรือนได้มีการคัดแยกขยะจริง

แนวทางที่ ๓ การคิดค่าธรรมเนียมตามลักษณะการมีส่วนร่วมของครั้วเรือน ควรมีแนวทาง ดังนี้

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินโครงการส่งเสริมการคัดแยกขยะในครั้วเรือนโดยพิจารณาให้มีการใช้ป้าย/สติ๊กเกอร์/ธงสัญลักษณ์แสดงสถานะการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะของครั้วเรือนที่เข้าร่วมโครงการ ตามแนวทางดังนี้

๑) ติดตั้งธงเขียว (เข้าร่วมโครงการ) หมายถึง ครั้วเรือนมีความสมัครใจในการจัดการขยะด้วยตนเอง โดยมีการคัดแยกขยะตามประเภทที่กฎกระทรวงฯ กำหนด โดยเสียค่าธรรมเนียมเก็บขนและกำจัดมูลฝอยเป็นรายเดือน/ครั้ง ไม่ต่ำกว่าอัตราที่กฎกระทรวงฯ กำหนด

๒) ติดตั้งธงแดง (ไม่เข้าร่วมโครงการ) หมายถึง ครั้วเรือนไม่มีการคัดแยกขยะตามประเภทที่กฎกระทรวงฯ กำหนด จะต้องจ่ายค่าธรรมเนียม ในอัตราสูงสุดเป็นรายเดือน/ครั้ง ตามอัตราที่กฎกระทรวงฯ กำหนด

แนวทางที่ ๔ การคิดค่าธรรมเนียมตามปริมาณน้ำหนัขยะที่เกิดขึ้น ควรมีแนวทาง ดังนี้

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินโครงการส่งเสริมการคัดแยกขยะในครั้วเรือน มีการคิดค่าธรรมเนียมการเก็บขนและกำจัดมูลฝอยตามปริมาณขยะที่เกิดขึ้น โดยมีการชั่งปริมาณน้ำหนัขยะ อาจมีแนวทาง ดังนี้

๑. แบ่งกลุ่มการเข้าร่วมของครั้วเรือนในการบริหารจัดการขยะ

๑) ครั้วเรือนที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการนี้ จะได้รับการคิดค่าธรรมเนียมตามปริมาณขยะที่เกิดขึ้นจริง

๒) ครั้วเรือนที่ไม่ประสงค์เข้าร่วมโครงการนี้ และไม่มีการคัดแยกขยะตามที่กฎกระทรวงฯ กำหนด จะเก็บค่าธรรมเนียมในอัตราสูงสุด ไม่เกินตามที่กฎกระทรวงฯ กำหนด

๒. การคิดค่าธรรมเนียมตามปริมาณขยะที่เกิดขึ้น มีแนวทางการดำเนินการดังนี้

๑) กำหนดความถี่การเก็บขนขยะมูลฝอย ทุกๆ ๑๐-๑๕ วัน โดยการลดเวลาและความถี่ในการเก็บขนเพื่อให้ครั้วเรือนตระหนักในการคัดแยกขยะก่อนส่งให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการต่อไป

๒) กำหนดให้มีจุดรวบรวมและการชั่งน้ำหนักขยะ ในชุมชน/หมู่บ้าน ธนาคารขยะ หรือจุดอื่นตามที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดไว้ เพื่อนำไปกำจัดต่อไป

๓) กำหนดค่าธรรมเนียมบริการเก็บขนและกำจัดมูลฝอยต่อกิโลกรัม รวมแล้วคิดเป็นรายเดือน ไม่ต่ำกว่าอัตราต่ำสุดและรายครั้งสูงสุดไม่เกินอัตราตามที่กฎกระทรวงฯ กำหนด